

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

Připravili jsme pro Vás podzimní rozesílku 19/2017. S posledním dnem října jsme ukončili **osvětovou kampaň STROMY A MY**, kterou podpořilo 22 neziskových organizací, škol, muzeí, středisek volného času, obcí a měst. Vyhodnotili jsme nominace na **CENU EVVO za rok 2017**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo>

Jsm rádi, že prostřednictvím lískové rozesílky vám můžeme již 13. rokem zprostředkovávat pozvání na rozmanité akce, informovat vás o grantových výzvách, nových publikacích, pomůckách či zajímavých projektech a dění v organizacích.

■ Akce do DIÁŘE:

- XVII. Krajská konference o EVVO, Zlín, 7.11.2017, téma **Pozorujeme a objevujeme přírodu**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>
- **Vsetín proti chudobě**, 10.11.2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe-2017>
- **Valašský mikulášský jarmek**, 2.12.2017

■ Lískové osvětové kampaně, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane> :

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve ZK, celoročně,

garant: VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M.,

spolupráce Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, Starý Hrozenkov

Klíčová akce: soutěž Poctivě vyrobené, dny otevřených dveří u výrobců

- **Podrobný přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky najdete na** <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>
- **Metodické listy** pro učitele a **listy skřítky Lískáčka** pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY a LÍSKY, z.s., archív ML najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/metodicke-listy-1>, stejně jako další LÍSKOU vydané metodické materiály a publikace.

Pranostiky:

Jaké povětrí jest v listopadu, takové má být měsíce března roku budoucího.

Jaký listopad, takový březen.

V příloze najdete:

- 1 - Rozesílku 19/2017 - celý text v PDF, <http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>
- 2- pozvání na minifestival Ekologického zemědělství
- 3 – pozvání na semináře Ochránců přírody Valašské Meziříčí
- 4 – program Valašského mikulášského jarmeku ve Val. Kloboukách

KLUB LÍSKY

Klub má 60 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. Členem Klubu může být i rodina, škola či organizace. Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

<http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz. O pomoci v ČR se dozvíte také na stránkách www.lepsiskolaprovsechny.cz

Aktuality a novinky

❖ Osvětová kampaň STROMY A MY ve Zlínském kraji již posedmé propojila neziskové organizace, školy, střediska volného času, obce i města

Kampaň tradičně odstartovala Jablečnou slavností v Hostětíně, v neděli 24. září. Během zářijových a říjnových dnů byly v celém regionu připraveny exkurze, besedy, výstavy, výukové programy, soutěže, výsadby a setkávání zaměřená na téma stromy.

Odborným garantem kampaně byl Park ROCHUS Uherské Hradiště. Přehled akcí byl zveřejněn v KALENDÁŘI kampaně, do které se zapojilo 15 neziskových organizací, středisek volného času, muzeí a škol. Kampaň v průběhu podpořilo dalších 8 organizací. K nejzajímavějším aktivitám patřila Výstava na stromech, kterou připravili studenti Střední školy KOSTKA ve Vsetíně, Galerie Pod stromy s DDM Pastelka Uherský Ostroh či jablíčkové dny v ZŠ Vsetín, Rokytnice. Den stromů oslavila města Vsetín, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí i Zlín.

Závěr kampaně patřil Parku ROCHUS a akci Stromy pro ROCHUS. „Součástí programu byla zábavně naučná stezka "Strom pilířem života". Díky návštěvníkům byla dokončena výsadba jeřábové aleje a zasadili jsme také tradiční odrůdy ovocných dřevin v areálu muzea. Návštěvníci pomohli smontovat ptačí budky, mohli se přiučit od šikovných řemeslníků pracujících se dřevem a ochutnat čerstvě upečené buchty a uvařenou marmeládu“, uvedl Jan Blahůšek, ředitel organizace.

Na podporu kampaně vydal Park ROCHUS **osvětový materiál „Strom pilířem života“** a Přírodovědné centrum Trnka při DDM Uherské Hradiště papírovou vystřihovánku „Dioráma lesa“.

Významnou celostátní akcí byla anketa **Strom roku 2017**, více na <http://stromroku.cz/>

Více informací najdete na <http://www.liska-evvo.cz> nebo <https://www.facebook.com/pages/Stromy-a-my>

❖ CENA EVVO 2017

Cena je udělována od roku 2001. Získat ji mohou lidé i organizace působící v oblasti EVVO - ředitelé školy či školského zařízení, manažeři neziskových organizací, školní koordinátoři EVVO, pedagogové a lektori, žáci a studenti, komunální politici či pracovníci veřejné správy, podnikatelé, školy a školská zařízení, neziskové organizace, aktivity a projekty. Desítku kategorií doplňuje objev roku.

Nejdůležitějšími kritérii při rozhodování o udělení ceny je významný a prokazatelný dopad na dění v místě či regionu, viditelný rozvoj organizace, projektů a programů, jedinečnost a inspirativnost.

Řídící výbor LÍSKY obdržel 23 nominací ve všech 10 kategoriích. Hlavní cenu získá 12 nominací, další 2 obdrží ocenění, více o Ceně EVVO na <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo>
Nominace budou zveřejněny a ceny slavnostně předány na XVII. Krajské konferenci o EVVO, 7.11.2017 ve Zlíně, <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>

❖ Soutěž o titul regionální výrobce podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji

LÍSKA vyhlásila 4. ročník SOUTĚŽE O TITUL REGIONÁLNÍ VÝROBCE podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji. Cílem soutěže je podpořit a zviditelnit místní výrobce a zvýšit povědomí veřejnosti o místních produktech. Podpořit místní ekonomiku vedoucí především k zachování tradic a tradiční výroby, řemesel a ruční práce, rozvoji ekologického zemědělství, využívání místních surovin a uplatňování postupů šetrných k životnímu prostředí. Soutěž byla ukončena k 20.10.2017, výsledky budou zveřejněny v listopadu, <http://www.liska-evvo.cz/doc/souteze-a-kvizy>

Kategorie:

1. Výrobce potravin
2. Zemědělec, farmař
3. Řemeslník
4. Rukodělný výrobce

❖ Učíme se venku

Podpořte s námi kampaň www.ucimesevenku.cz jako otevřený společný projekt a kampaň více organizací. **LÍSKA je jednou z nich. Projekt spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí. Chceme, aby se učení venku stalo běžnou součástí výuky v našich školách a zažívalo ho každé dítě. Poznejte 7 dobrých důvodů, PROČ se učit s dětmi venku. - Inspirujte se, CO a JAK lze učit venku v různých předmětech. - Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.**

Přidejte se! Zapojte se mezi [spolupracující organizace](#). Šiřte stránky mezi učitele, přátele a kolegy. Pošlete nám vaše semináře k tématu do kalendáře akcí. Sdílejte aktivity, které se vám při učení dětí venku osvědčily. Zkrátka pomozte nám, aby se každé dítě učilo a hrálo si v podnětném prostředí venku.

www.terezanet.cz

❖ Mapování EVVO ve Zlínském kraji

Z pověření odboru Životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje zajišťuje LÍSKA „Mapování EVVO 2017“, které pomůže vytvořit obraz stavu EVVO ve Zlínském kraji.

Termín pro odevzdání výstupů: 13.11.2017

Data budou zpracována do podoby zprávy a v roce 2018 budou vydána i v podobě publikace (první vyšla v roce 2007, druhá v roce 2011), <http://www.liska-evvo.cz/doc/dokumenty-a-publikace>

Kontakt pro zasílání a informace: Iva Koutná, koutna.iva@seznam.cz, 605 806 840

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Výzva na přírodní zahrady, hřiště a jiné zázemí** https://www.mzp.cz/cz/news_170905_EVVO_vyzva
- **Matchingový fond**, který připravila **Nadace Partnerství** ve spolupráci s **Fórem dárců**. Fond nabídne zapojeným organizacím možnost získat **dvojnásobek** toho, co prostřednictvím svých fundraisingových nástrojů získají.
Kompletní znění a podmínky výzvy najdete na www.nadacepartnerstvi.cz/matchingovy-fond
Projekty je možné přihlašovat prostřednictvím webu www.grantys.cz
Kontakt: frantisek.bruckner@nap.cz, tel. 515 903 115, mobil 775 216 327

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Vsetín proti chudobě, Vsetínské školy za lepší svět**, 10.11.2017.
Letošním tématem je Příběh banánu www.pribehbananu.cz
<http://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe-2017>
- **Seminář „Poznej a chraň naši přírodu“** Českého svazu ochránců přírody, Valašské ekocentrum ve Valašském Meziříčí, sobota 25. listopadu, druhý (obsahově stejný) tamtéž v sobotu 20. ledna 2018. *Plakát v příloze.*
Přihlásit se můžete na termín, který Vám více vyhovuje.
Seminář je bezplatný a je určen všem, kteří mají rádi přírodu a zájem se jakkoliv zapojit do její ochrany, i kdyby to mělo být jen na své vlastní zahradě. Účastníci dostanou certifikát o absolvování semináře.
Kontakt: Mirek Dvorský, ČSOP Valašské Meziříčí
Šafaříkova 555, 75701 Valašské Meziříčí
mirek.dvorský@ochranci.cz, tel.: 571 621 602, 728 585 009
www.ochranci.cz <https://www.facebook.com/ochranci/>
- **Minifestival Ekologické zemědělství v obrazech, slovech a chutích**, Zlín, 25.11.2017, www.iskopanice.cz
- **Valašský mikulášský jarmek**, sobota 2.12.2017, Valašské Klobouky, *program v příloze.*
- **Aktuální podrobný přehled akcí** (nejen v regionu) najdete na webu Líska v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- **Aktuální podrobný přehled akcí** na <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

■ Akreditované vzdělávací programy LÍSKY:

Setkání MŠ v síti Mrkvička a mateřinek	<i>zrušeno</i>	Hájenka Semetín
Krajská konference o EVVO	7.11.2017	UTB Zlín
Workshop Projektové dovednosti	16.1.2018	Vsetín
Setkání koordinátorů EVVO (abs. 2012)	2018	
Setkání koordinátorů EVVO (abs. 2017)	2018	
Exkurze – toulavý autobus po školních přírodních zahradách	Květen 2018	region
Workshop Živá knihovna	8.3.2018	ZŠ Vsetín, Rokytnice
Workshop Práce s přírodními materiály a řemesla (proutí, sláma, textil, ovčí vlna apod.)	2018	
Náměty na aktivity a praktické činnosti v EVVO	2018	
Významné dny a aktuální témata o životním prostředí	2018	

■ V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje. Jak připravit a zpracovat projektovou žádost.

■ ZAJISTÍME KONZULTACE K TÉMATŮM:

strategické plánování,
 komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
 příprava a zpracování projektu na získání finančních zdrojů,
 realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny,
 přírodní zahrada – plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků, úprava, didaktické využití pro rozmanité aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů,
 zelené úřadování.

Jsme připraveni poskytnout Vám podrobné informace, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby Lísky a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy LÍSKY. Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- **KNIHOVNA LÍSKY:** LÍSKA nabízí odborné i široké veřejnosti možnost zapůjčení odborné literatury z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky pro učitele i studenty učitelství, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí.

Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře Lísky, <http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>

- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>

■ Nabídka exkurzí LÍSKY na farmy a k regionálním výrobcům

Pro žáky I. i II. stupně ZŠ zajistíme exkurze na farmy a k výrobcům v regionu. Doprava autobusem, komentovaná exkurze i výukový program Odkud se bere jídlo.

Exkurze může předcházet nebo následně doplňovat aktivity Školního farmářského dne.

Vydejte se s námi na cestu za původem jídla, které máme na talíři, na venkovskou farmu a ke zpracovatelům produktů, například do mlýna či do mlékárny.

Poskytneme vám tematický metodický balíček pro učitele, pracovní listy pro žáky, zajistíme dopravu i program.

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze. Objednávky a informace na infoevvo@seznam.cz

■ Uspořádejte svůj Školní farmářský den

Jedinečný projektový den pro celou školu týkající se tematických okruhů místní udržitelná ekonomika, zdravé jídlo, zdravý životní styl, příběhy jídla, environmentální postoje a hodnoty a vztah k místu.

Poskytneme vám ověřenou metodiku, domluvíme účast regionálních výrobců a farmářů, zajistíme vybrané aktivity a Férovou kavárnu.

Kontakt a další informace získáte na infoevvo@seznam.cz

www.liska-evvo.cz/doc/skoly

■ Výukové programy pro MŠ i ZŠ nabízí Envicentrum Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu

■ Nabídka programů pro školy v zámku Lešná u Valašského Meziříčí, <http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-lesna/programy-pro-skoly/>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Tip na **víkendový výlet nedaleko Velehradu**: osmimetrový prosklený podvodní tunel, který vás provede světem pod hladinou rybníka! <http://www.zivavodamodra.cz/>
- Využijte nabídku **Muzea v přírodě Rochus**, <http://www.parkrochus.cz/doc/12/>, výukové programy a exkurze na <http://www.parkrochus.cz/doc/294/>.
- Naplánujte si návštěvu **1415 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea Jihovýchodní Moravy ve Zlíně** najdete na www.muzeum-zlin.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea regionu Valašsko** najdete na www.muzeumvalassko.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Více na http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy, www.svetovaskola.cz

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě na webu a Facebooku, www.skutecnezdravaskola.cz

Zelené okénko

Zelené úřadování

zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

- **Fair trade v práci:** minikampaň [Fairtrade Česko a Slovensko](#), sdílejte tento odkaz, pokud i vy pijete v kanceláři, na pracovních cestách nebo v homeoffice fairtradovou kávu či čaj. [#FairtradeVpraci](#)
My v LÍSCĚ jinou než fairtradovou nepijeme a nepodáváme a rádi budeme zásobovat i vaše hrnečky. Stačí se ozvat na adrese infoevvo@seznam.cz Poradíme i dovezeme.
- **Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.** Najdete nás v budově Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty> **Otevřeno máme v pondělí a ve čtvrtek, 8.30 - 14.30 hodin,** <http://www.liska-evvo.cz/doc/kancelar-lisky> , infoevvo@seznam.cz
- V loňském roce proběhla nová soutěž **Fairtradový počín roku** (www.fairtradovamesta.cz/pocin). **Vloni vyhrála** Fairtradová svačinka v Nemocnici TGM Hodonín a Fairtradová večere na Masarykově základní škole Litoměřice, cenu veřejnosti vyhrálo Gymnázium Mimoň. Do konce ledna 2018 můžete posílat na e-mail své nominace za letošní rok. Je to skvělá cesta k šíření příkladů dobré praxe. Koukněte na loňské nominace na www.fairtradeskoly.cz/pocin-roku-2016.

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky.** **Najděte si svého lokálního výrobce** - přehled regionálních výrobců a výrobců ze Zlínského kraje, www.vyrobkyzkraje.cz

Recepty z naší kuchyně

Pošlete nám zajímavé a chutné recepty z vašich domácích i školních kuchyní. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz
Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

Pohankové lívance s povídky

Ideální recept pro lenivá víkendová rána. Těsto si totiž můžete připravit dopředu a uchovat v lednici. Ráno stačí lívanečky jenom opéct a přichystat dokonalou snídani. Jestli se bude podávat do postele, je už jenom na vás.

Suroviny:

- Podmáslí 250 ml
- Pohanková mouka 100 g
- Javorový sirup 2 lžíce
- Olej na smažení
- Kůra z půlky citronu 1 ks
- Tvaroh měkký 150 g
- Vejce 1 ks
- Ovesné vločky 100 g
- Kypřicí prášek 1 lžička
- Švestková povidla slazená Hamé 1 ks
- Smetana zakysaná 150 ml

Postup:

Ovesné vločky dejte do mixéru a nasekejte. Podmáslí prošlehejte s vajíčkem a poté smíchejte s pohankovou moukou, nasekanými vločkami, kypřicím práškem a oslaďte javorovým sirupem nebo medem. Těsto nechte 10 minut odpočinout.

V lívanečnicku rozeřejte malé množství oleje a opečte na něm lívance z obou stran. Když se na syrové straně lívanečku začnou tvořit bublinky, je nejlepší čas k obrácení.

Hotové lívance bohatě potřete [švestkovými povidly](#) a na každý dejte kopeček krému z tvarohu vyšlehaného se zakysanou smetanou a citronovou kůrou.

<http://www.receptyschuti.cz/recept/pohankove-livance-s-povidly/2149>

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín**
<http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady** – zahrady, které mají tělo i duši. Vše, co tvoří jeden celek je přirozené. Pro nás se úcta k celku projevuje tím, že ctíme krajinný ráz, <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete odkaz **Jak na školní přírodní zahradu**, www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
- Doporučujeme vaší pozornosti **časopis Školní zahrada**. Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete časopis Školní zahrada dostávat zdarma v elektronické podobě. Tištěnou verzi najdete jako přílohu časopisu Bedrník. Na webu najdete také interaktivní mapu školních zahrad, můžete tam přidat i tu vaši.
- **První Semínkovna ve Zlínském kraji prospívá v Základní škole Rokytnice ve Vsetíně**
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín, e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- Zkuste pro inspiraci stránky <https://www.pipasik.cz/portfolio/>.

- **Publikace z edice LÍSKY Oříšek** - objednávky na infoevvo@seznam.cz:
- Říkánky Skřítkci a skřítkušky z ovocného sadu, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem, Lenka Pavelčíková, cena 190 Kč
- Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy, firem

- **Projekt "Pomozte nám zachránit farmáře"** financovaný Ministerstvem zemědělství.

Školy, učitelé, děti, farmy, Agrární komora Zlín a LÍSKA s lektory Úřadu práce, UTB Zlín a středisek LÍSKY s podporou paní radní Margit Balaščíkové realizují v září – listopadu besedy a exkurze na farmy.

Zastavit klesající trend zaměstnanosti v zemědělském sektoru a zvýšit zájem žáků základních škol o studium zemědělských oborů na středních školách a odborných učilištích je cílem projektu nazvaného „Pomozte nám zachránit farmáře!“. Ten připravuje Agrární komora Zlín ve spolupráci se Zlínským krajem a za finanční podpory Ministerstva zemědělství. S plánovaným záměrem a aktivitami projektu byli dnes na krajském úřadě seznámeni ředitelé středních a odborných škol zaměřených na zemědělské studium.

„Oblast zemědělství i potravinářství se dlouhodobě potýká s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil. Proto je potřeba hledat cesty, jak mladé lidi a zejména pak žáky posledních ročníků základních škol motivovat k tomu, aby si obory vztahující se k těmto oblastem vybrali ke studiu. K tomu má napomoci i tento projekt, který mladým lidem ukáže, že práce v agrárním a potravinářském sektoru může být v mnoha ohledech zajímavá i perspektivní,“ vysvětlila radní Zlínského kraje Margita Balaščíková, zodpovědná za oblast životního prostředí a zemědělství.

S konkrétními aktivitami projektu seznámila přítomné ředitele škol Jana Brázdilová, ředitelka Agrární komory Zlín, která uvedla: „Zpracovány budou dvě elektronické knihy, které žáky atraktivním způsobem seznámí s různými procesy výroby v zemědělství, a to jak na úrovni rostlinné, tak i živočišné výroby. Školy je budou moci využívat jako interaktivní výukový materiál. K dalším aktivitám budou patřit přednášky na základních školách pro žáky 8. a 9. tříd, jednodenní stáž žáků na středních školách a odborných učilištích nebo exkurze na farmách. Počítáme také se zpracováním webového portálu, brožur či letáků i propagační kampaní v rozhlasu a regionálním tisku. Všechny zmíněné aktivity máme naplánovány již na první pololetí školního roku 2017/2018.“

Do projektu by Agrární komora Zlín a kraj rádi zapojili všech 10 škol zřizovaných Zlínským krajem, které nabízejí zemědělské nebo potravinářské obory. Jsou jimi Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž, Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín, Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm, Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město, Střední škola hotelová a služeb Kroměříž, Vyšší odborná škola potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž, Střední odborné učiliště Uherský Brod, Střední odborné učiliště Valašské Klobouky, Odborné učiliště a Základní škola Holešov a Odborné učiliště Kelč.

K většímu zájmu žáků o zemědělské a potravinářské obory by mělo přispět i to, že v rámci projektu budou mít školy s tímto zaměřením možnost prezentovat se na akcích pořádaných či spolupořádaných Zlínským krajem – například na Dni Zlínského kraje, Dožínkách Zlínského kraje atd.

Zpracoval: Jan Vandík, <https://www.kr-zlinsky.cz/agrarni-komora-zlin-ve-spolupraci-s-krajem-ukaze-zakum-ze-prace-v-zemedelstvi-je-zajimava-i-perspektivni-aktuality-13913.html>

- Na třetí říjnový víkend jsme připravili v LÍSCĚ druhý modul pro školní koordinátory EVVO v rámci **kurzu specializačního studia**. Celý pátek probíhala výuka na technologické fakultě UTB ve Zlíně, od pátečního večera a v sobotu na Hájence v Semetíně a v neděli jsme vyrazili na přírodní zahrady do Vysokého Pole a Uherského Hradiště. Nezapomněli jsme oslavit Den stromů (20. října), ani probrat jak se daří propagovat téma Fair trade ve školách a jaká omezení brání většímu pobytu a výuce dětí v přírodě.

Program byl umocněn večerním relaxačním cvičením s Věrkou Veitovou i skvělou hájenkovskou kuchyní z podzimních a místních surovin. Byly to opět velmi inspirativní tři dny.

<http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-koordinator-evvo-kurz-ii>

■ Příběh bot

NaZemi spustili kampaň "Obuj se do toho".

Když v obchodě s obuví zaplatíš a doma otevřeš krabici s novými botami, všechno voní očekáváním.

<http://www.pribehbot.cz/cs>

<https://www.youtube.com/watch?v=XCb9B6RxKRY>

■ Když žáci učí žáky

Škola plná akčních žáků a žaček a otevřených pedagogů a pedagožek. Zdi tříd pro ně nejsou hranicí, a tak o jejich aktivitách ví celý Vsetín. Celé video najdete na www.pribehbot.cz. Na webu vám taky prozradíme, jak se dělají boty a jaká jsou temná tajemství obuvnického průmyslu. Můžete si zde rovněž zdarma stáhnout vzdělávací lekci Poznej svoje boty.

■ Zájem Čechů o „férové výrobky“ roste.

Čeští spotřebitelé loni nakoupili mnohem více potravin s tímto označením než v předcházejících letech.

Informaci uveřejnila organizace Fairtrade Česko a Slovensko. Češi nakoupili například 326 tun fairtrade kávy nebo 149 tun výrobků vyrobených z celkem 230 tun certifikovaných kakaových bobů. Pod značkou fairtrade se prodávají také čaje, čokolády, různé ovoce, květiny, bavlněné nebo dřevěné rukodělné výrobky.

https://www.irozhlas.cz/ekonomika/zajem-cechu-o-ferove-vyrobky-roste-fairtrade-pritom-nemusi-byt-jen-jidlo_1709201930_ber

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

- Ochrana přírody, nejčastější dotazy: <https://www.ochranci.cz/inpage/nejcastejsi-dotazy/>
- STOP palmovému oleji, <http://stoppalmovemuoleji.cz/>

Environmentální informační servis Lísky:

- Pravidelná elektronická rozesílka, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- Webové stránky www.liska-evvo.cz
- Knihovna, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce
Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Lísky: infoevvo@seznam.cz
- Osvětové a informační kampaně www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Líska najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žákovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Líska

Rozesílku připravuje a rozesílá **LÍSKA, z.s.** s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.